

Málnási Ferenc

Hantz Lám Irén: Torockó, Torockószentgyörgy

Rendbogyó útikalauz. Stúdium Könyvkiadó, Kolozsvár, 2009.

Az Erdélyi Szigethegységben elhelyezkedő Torockói-medencében két, többségében magyarok lakta település található: Torockó és Torockó-szentgyörgy. A két falu szép fekvése, lakóinak gazdag, színes népviselete, küzdelmes, történelmi múltja már Orbán Balázs figyelmét is fölkelte, aki a *Székelyföld leírásában* ismertette a vidéket. Jakó Zsigmond fényképekkel társított könyvben, majd Malonyai Dezső monográfiában mutatta be Torockó népviseletét. Borbély István történelmi összefoglaló munkája után Györbíró Pál tanár létrehozta a Torockói Néprajzi Múzeumot. Az itt bemutatott varrottasok könyvben is láthatók, F. Szalay Hajnal és Szentimrei Judit kötetében. Az első, Torockóról szóló útikalauzt Hantz Lám Irén 1998-ban jelentette meg, ennek bővített változata került most a Stúdium Könyvkiadó jóvoltából az olvasók kezébe.

A 16 fejezetbe tagolt kötet először évszámok mellé társított, a két falu és vidékének történelmi eseményeiről számol be, a Kr. u. 106-os esztendőől 2007-ig. A viharos századok során Torockó kőcímerét, a Thoroczkay család festett címerét és tűzoltócímerét sikerült megőrizni, erről is beszámol a szerző. A népi építészetéről szóló fejezetben a jobbágházakról és a szabad polgári házakról kapunk részletes beszámolót, szóban és képen.

A leggazdagabb fejezet a *Séta Torockón* című, ebben képekkel társítva a Piactér, az unitárius templom, a Felső Piacsor, a vajor és az Europa Nostra díjjal kitüntetett lakóházak részletes bemutatását kapjuk. A délutáni órákban a Birgejt, a temetőket látogathatjuk meg az útikalauz segítségével (a Szentgyörgy utca felett emelkedő hegyoldalról szép kilátás nyílik a falura és a lenyugvó nap sugarai által más-más megvilágításban megjelenő Székelykőre). Egy másik fejezetben a Thoroczkayak épített és szellemi hagyatékát ismerhetjük meg, a torockószentgyörgyi várat, a vár ihlette Gyulai Pál: *Az óriásleányka* és László Noémi: *Vár a magasban* című verseit, a torockószentgyörgyi unitárius templomot, a katolikus kápolnát és kolostort, a Thoroczkay–Rudnyánszky-kúriát, a református templomot.

A vidék neves szülötteit: Brassai Sámuel, Kriza Jánost, dr. Tobiás Károlyt, dr. Román Andrást ismerhetjük meg, aztán képzőművészek, Vass Albert, Dóczyné Berde Amál és Vernes András munkásságáról olvashatunk élményszerű beszámolót. Kik írtak Torockóról? Orbán Balázs, Jankó János, Malonyai Dezső, Borbély István, Kelemen Lajos, Györbíró Pál, Nagy Jenő, Jakó Zsigmond, Beke György és Hantz Lám Irén, és ne feledkezzünk meg Jókai Mór: *Egy az Isten* című regényéről sem.

Torockó ünnepei, népszokásai, sziklái („Ezek a szürke, hallgatók kőszálak/Papok, de nem prédikálnak” Reményik Sándor), vizei, fái, virágai újabb fejezetet kapnak a kötetben, majd a turistautak bemutatása következik.

Hasznos tudnivalók című fejezetben azt tudhatjuk meg, hogyan lehet megközelíteni Torockót, a hírközlési, posta- és telefonszolgáltatásról kapunk képet, hol és mit lehet vásárolni, s a szálláslehetőségről tudakozók a vendéglátók címét, telefon- és faxszámát, E-mail elérhetőségét is megkaphatják. Hasznosnak tartom a magyar–román és román–magyar földrajzi nevek szójegyzékét, a színes képmellékletet és a nagyon részletes térképet is.

Köszönjük Hantz Lám Irénnek ezt a ritka szépségek felismerésében sokat segítő könyvét, köszönjük a Stúdium Könyvkiadó ízléssel, fényes papíron nyomtatott, karcsú kötetét, köszönjük a torockói látogatásra szóló meghívást, élünk majd vele, és hisszük, hogy gazdagabban térünk majd meg otthonunkba, és visszavágyunk majd újra megpihenni a Székelykő lábához.